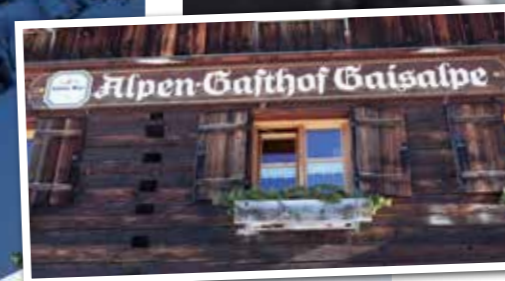

In een stille hoek VAN DE ALLGÄU

Sneeuwschoenwandelaars staan soms op gespannen voet met toerskiërs. We begeben ons in hetzelfde terrein: weg van de pistes. En soms delen we ook het doel: een bergtop. Het meest efficiënte en veiligste spoor loopt nou eenmaal via dezelfde route omhoog. Maar sneeuwschoenen hebben de neiging het stijgspeer van toerskiërs te ruïneren. Wat te doen?

TEKST & FOTO'S MATTHIEU VELDHUIS

Heerlijk hoog. We stijgen langzaam over de hoogvlakte op weg naar de Schwarzenberghütte.

↑ Opwarmen en snoepen in de Gaisalpe.

Bij de start van de beklimming van de Schnippenkopf, een grastop in de Duitse Allgäu, scheiden de wegen van beide partijen meteen. De zelfverzekerde sneeuwschoenwandelaar neemt de Tobelweg naar de Geißalpe. Dit is een kort stuk door een rotsachtige kloof waar met ladders hoogte wordt gewonnen. Naargelang de min of meer ijzige omstandigheden kunnen de

sneeuwschoenen achter op de rugzak blijven. Dan begin je in feite met een sneeuwschoenloze winterwandeling. Geen oplopende spanning dus tot de Geißalpe, een berghut die in de winter open is. Dan volgt een route door bos en open terrein. Hier kiezen mijn vriendin Ellen en ik voor het grootste deel een route naast het stijgspeer van de toerskiërs. Maar hogerop is het steiler en worden we gedwongen hetzelfde spoor te nemen. Het is zaak dat prudent te doen. Wij trekken waar mogelijk ons eigen pad en volgen hetzelfde spoor waar het niet anders kan 'op kousenvoeten'. Boven stuiten we op een afgeronde, brede

en zeer uitzichtrijke kam. Je kan deze kilometers volgen tot je op de Schnippenkopf (1833 m) staat. Tijdens dezelfde weg terug over de kam komen de grote jongens van de Allgäu in beeld: de Entschenkopf (1943 m) en Nebelhorn (2234 m). Omlaag is de verstandhouding met de toerskiërs soepeler. Ieder zoekt een route die maximaal plezier levert en het stijgspeer zo min mogelijk doorkruist.

Jodelend moonwalken

De tocht onderlangs de Kleiner en Großer Daumen is een heuse logistieke uitdaging. We nemen eerst de bus naar Oberstdorf,

↑ Uitzicht vanaf de Mahdtal Alpe.

dan omhoog met de Nebelhornbahn. En bij het eindpunt, het Giebelhaus, zullen we de bus terug nemen, met overstap. Vanuit de Nebelhornbahn lopen we een half uur omhoog langs een piste en slaan rechtsaf richting de Großer Daumen. Na de drukte rondom de lift en de piste is er nu een ijzingwekkende stilte. We trekken een spoor door maagdelijke sneeuw en zien de eerste uren niemand. Deze twee elementen samen met koude en zuivere lucht inademen en scherp gefocust zijn op lawinegevaar vormen voor mij — met de overweldigende schoonheid van de bergen — de essentie van sneeuwschoenwandelen.

EDELWEISSORLOG

De toeristische ontsluiting van de Allgäu kent een bloemrijke geschiedenis. Een eeuw geleden leverde dat behoorlijke spanningen op rond de Höfats. Deze berg wordt vaak als mooiste beschouwd, maar geniet ook bekendheid om het verhaal van de edelweissdieven. De markante Höfats is met 2259 meter bij lange na niet de hoogste berg in de streek. Hij onderscheidt zich vanwege zijn steile grashellingen. Rond 1900 had Oberstdorf al de nodige bekendheid als bergsportdorp. Om de toeristen veilig door de bergen te begeleiden werd circa twintig jaar later een bergwacht opgericht. In die tijd was edelweiss een gewilde bloem om mee te nemen als souvenir. De handel hierin bleek voor de lokale bevolking lucratief. De Höfats, even ten zuidoosten van Oberstdorf, werd het centrum om edelweiss te plukken. Hij was door zijn hoogte, gesteente en expositie een ware kraamkamer voor deze typische alpenbloem. Door de intensieve pluk verdween tussen 1900 en 1920 maar liefst negentig procent van alle edelweissen. Dit tot grote ontzetting van natuurbe-

schermers. De bergwacht werd ingezet om verdere achteruitgang te stoppen. Op het dieptepunt waren er op een dag vijftig beambten, bergwacht en politie, op de been om 'rovers' te omsingelen en te arresteren. Dit leidde ertoe dat de bevolking hen van broodroof betichtte. Dit kat-en-muisspel ging de geschiedenis in als *de Oberstdorfer Bergwacht Krieg*. In 1935 werd er hoog op de flanken een tentpost opgezet om permanent de dieven in de gaten te kunnen houden. Die tent, met bergwacht, heeft daar tot midden jaren zestig gestaan. Het verblijf voldeed toen niet meer en in 1969 werd er een meer permanente bewoning neergezet, een bivakhutje van zes vierkante meter. Menige bergwacht ging dit onderkomen als tweede huis beschouwen. Tot 2007 is deze bewoonde post in stand gebleven. Bijkomend voordeel van de bewaking was dat, gezien er minder mensen edelweiss kwamen plukken, minder 'dieven' van de steile berg af vielen. Ondertussen is edelweiss door toegenomen bewustzijn en verdere natuurbescherming weer in populatie gegroeid.

Een zinkgat met een eigen website bevindt zich in het Mahdtal: het 77 meter diepe Hohlloch

Lang blijven we op hoogte waarbij er weinig lawinegevaar is, omdat het daar vooral vlak is. Bij het traverseren van een helling moeten we ons concentreren. Dit is wat ik 'ploegsneeuw' noem: we zakken, ondanks onze sneeuwschoenen, diep weg in de witte brij. Door al het geploeter komen we tot het besef dat we de Großer Daumen niet zullen halen. Jodelend 'moonwalken' we dan maar naar de Schwarzenberghütte. Een fijne plek om te pauzeren en iets warmes te nuttigen. Hier staan sleeën klaar waarmee we omlaag razen naar het Giebelhaus. We nemen de bus en kunnen niet anders dan constateren dat de goede ontsluiting van dit gebied ons, ondanks de ploegsneeuw,

een prachtige dag vol afwisseling heeft opgeleverd.

Untere Gottesackerwände

Na een fraai stuk stappen door een oud dennenbos scheiden zich de wegen van de toerskiërs en van ons. Wij gaan niet op, maar onderlangs de door toerskiërs geliefde Toreck (2029 m). Onze maagdelijke route trekt langs een groot gebied waar het wild wordt beschermd en waar mensen 's winters niet in mogen. Hoe verder we gaan, des te meer sporen van groot wild onze route kruist. Op de Mahdtal Alpe kijken we het achterste deel van het gelijknamige dal in. Spectaculair is een passende omschrijving.

Beangstigend zeker ook. Het dal is smal en diep ingesneden en met name de helling die oprijst naar de Toreck is potentieel lawinegevaarlijk terrein. Na overleg hebben we onze strategie bepaald. We lopen op veilige afstand van elkaar en van de steilste stukken. Na een korte en eenvoudige klim staan we boven op de Untere Gottesackerwände (1858 m). We krijgen een uitzicht over het laagland ten noorden van ons en de hoger gelegen Obere Gottesackerwände. Via dezelfde route gaan we terug. Ondanks onze 'whisper mode' langs het beschermde gebied laten de dieren zich niet zien. En dat is maar beter ook, want het kost bijvoorbeeld een hert heel veel energie om te vluchten in een landschap waarin hoeven diep wegzakken en voedsel schaars is. Een naam die tot de verbeelding spreekt: Gottesacker. Dit karstplateau wordt geflankeerd door de Hohe Ifen in het zuiden en de Obere Gottesackerwände in het noorden. Daartussen ligt een plateau waar

↑ In de winter zijn de meeste hutten gesloten.

↖ Wind jaagt over sneeuw en rots.

je vele dolines aantreft. Dolines vallen in de categorie zinkgaten en worden gevormd doordat kalksteen oplost in water. Hierdoor ontstaan soms egale kuilen, maar ook meer grillige types, zoals een ogenschijnlijk kleine kuil die een diepere verbergt. En met name dit type is slecht te herkennen in het besneeuwde winterlandschap. Daarom verdienen ze de aandacht van sneeuwschoenwandelaars. Een zinkgat dat zijn eigen website heeft bevindt zich in het Mahdtal: het 77 meter diepe Hohlloch. In de loodrechte pijp vormen zich in de winter ijswatervallen die, als de omstandigheden het toelaten, kunnen worden beklommen. ■

BERGWIJZER

In de Duitse Oberallgäu vind je, buiten de skipistes, een uitgebreid netwerk aan loipes en sneeuwschoensporen, al of niet gebaad. Op sneeuwschoenen door de streek trekken is een ontdekkingstocht vol contrasten. Zo kan een tocht beginnen met een wachtrij voor de lift in Oberstdorf en eindigen met een uren durende stilte in hoog alpien terrein. De beschreven tochten vonden plaats in stille gebieden waar er gelukkig nog voldoende van zijn in deze uithoek van Beieren.

BESTE PERIODE

Sneeuwschoenwandelen kan bij traditionele sneeuwval van eind december t/m maart.

VERVOER

Treinen rijden tot Oberstdorf. Tussen de vele dorpen is een goed netwerk van busvervoer.

SLAPEN

De Allgäu is rijk aan hotels en appartementen. Er zijn verschillende sfeervolle kleine dorpen met de noodzakelijke voorzieningen. Voorbeelden zijn Bad Hindelang en Obermaiselstein. Er zijn maar enkele hutten waar je ook in de winter kunt overnachten. Zie: www.berghuetten-allgaeu.de

GELOPEN TOCHT

Drie dagtochten met als basis Bad Hindelang.

- **Dag 1:** Reichenbach bei Oberstdorf (860 m) – Schnippenkopf (1833 m). 5½ uur, ↑↓ 975 m. Je passeert de Geißalpe

waar je iets kunt eten en drinken. De beloning wacht op de uitzichtrijke kam.

- **Dag 2:** Nebelhornbahn (1829 m) – Giebelhaus (1066 m). 5 uur, ↑ 150 m, ↓ 915 m. Met bussen en liften reis je in en met de bus uit. Afwisselend, stil, hoogalpien en relatief licht omdat het stijgen met de lift wordt gedaan. Laatste stuk kan je op een slee doen.
- **Dag 3:** Mahdtalhaus, Innerschwende (1046 m) – Untere Gottesackerwände (1858 m). 5 uur, ↑↓ 815 m. Nauwelijks betreden gebied in lawinegevaarlijk terrein. De beloning is verstilling.

ONZE TIP

Vanuit de kleine Schwarzenberghütte kan je dagtochten maken en met een sleeje terug glijden.

KAART

Kompass Wandern, Rad, Skitouren 3, Allgäuer Alpen – Kleinwalsertal, 1:50.000. ISBN 9783850268677

MEER WETEN?

- www.alpenverein-illertissen.de/davit_sbh.html – Informatie over de Schwarzenberghütte.
- www.hoeloch.de – Een zinkgat met eigen website.
- www.outdooractive.com/de/reportage/allgaeu/die-edelweiss-raeuber-an-der-hoefats/15003852/
- www.augsburger-allgemeine.de/augsburg/Als-die-Augsburger-die-Edelweiss-Raeuber-jagten-id31874152.html – Informatie over de Oberstdorfer Bergwacht Krieg.
- www.outdooractive.com/de/schneeschuhwanderungen/allgaeu/schneeschuhwanderungen-im-allgaeu/1413534/ – Tien sneeuwschoenwandelingen in de Allgäu.

SNEEUWSCHOENWANDELEN

De lawinedrie-eenheid. Als je geen idee hebt wat dit is, laat staan je er niet uitvoerig mee hebt geoefend, dan is lopen in ongebaand lawinegevaarlijk terrein een brug te ver. Er zijn verschillende mogelijkheden om wel door dit magische landschap te gaan.

Een gids huren is daar één van. Let daarbij wel op dat het een UIAGM gids of een UIMLA International Mountain Leader is. De tweede optie, het zelfstandig leren, vraagt om een lang traject waarin je studeren met praktijk oefeningen combineert. Start met het lezen van beproefde boeken over lawinekunde en volg praktijkopleidingen. Lawinekunde is een wetenschap die alleen voldoende begrepen kan worden na uitvoerige training en opdoen van ervaring. Jaarlijks oefenen in winters terrein met zijn typische alpiene valkuilen is een must.